

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 15 februari 1917 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av justitieombudsmannens framställning till riksdagen angående ändrad lydelse av 1, 2 och 4 §§ i lagen den 14 september 1906 angående förordnande av rättegångsbiträde åt häktad m. m.

Närvarande: herrar Petersson i Lidingö villastad, Gezelius*, Stärner, Anderson, greve Spens, Petré. Dahl, Tisell*, Permansson*, Schotte-Lindqvist i Stockholm*, Pettersson i Bjälbo, Persson i Norrköping. Gustafsson i Örebro, Karlsson i Fjäl och Borg.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Till lagutskottet har hänvisats en av justitieombudsmannen i den av honom till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse gjord framställning om ändrad lydelse av 1, 2 och 4 §§ i lagen den 14 september 1906 angående förordnande av rättegångsbiträde åt häktad m. m.

Den avgivna framställningen är av följande lydelse:

»Sedan min uppmärksamhet blivit fäst därå, att bestämmelserna i lagen den 14 september 1906 angående förordnande av rättegångsbiträde åt häktad i vissa hänseenden ej kunde anses tillfredsställande, särskilt därutinnan att lagen har avseende allenast å biträde åt häktad vid underdomstol, men icke å sådant biträde åt häktad vid talans utförande och bevakande i högre rätt, lämnade jag styrelsen för Sveriges advokatsamfund tillfälle att till mig avgiva yttrande, i vad mån enligt styrelsens mening ändring av ifrågavarande lag vore erforderlig eller önskvärd.

Med anledning därav inkom styrelsen med yttrande, i vilket styrelsen i ovan angivna hänseende framhöll vissa önskemål, vilkas tillgodoseende

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 9 saml. 3 häft. (Nr 3.)

enligt dess erfarenhet syntes behöfligt. Styrelsen anförde i huvudsak följande;

Förordnande såsom försvarsadvokat borde lämnas åt den, som av den häktade själv föreslås, så snart denne icke kunde anses vara olämplig för uppdraget; uttryckligt stadgande härom vore på sin plats.

I de fall, då den häktade ej föreslagit någon viss person, vore det naturligtvis önskvärt, att förordnande lämnades åt rättsbildad advokat, där sådan finnes. Att, såsom mångenstädes vore brukligt även å orter, där god tillgång till rättsbildade advokater finnes, uppdraget i stället lämnades åt yngre landsstatstjänstemän utan erfarenhet i rättegångsväsendet, ledde otvivelaktigt därtill, att ändamålet med ifrågavarande lag onödigtvis förfelades. Blev det gängse sed, att lagen av länsstyrelserna exploaterades till biinkomster åt länsstyrelsernas extra tjänstemän, så hade det måhända rent av varit bättre, att lagen aldrig kommit till, enär genom befintligheten av rättegångsbiträdet domstolens uppmärksamhet åt att tillvarataga den häktades intressen kunde slappas, utan att den häktade finge motsvarande stöd i rättegångsbiträdet, om denne vore främmande för hitörande angelägenheter.

Lagen hade på många håll tolkats på det sätt, att domstol ansett sig förhindrad att tillerkänna biträdet annan ersättning än för inställelse vid rätten. Givetvis borde ersättning beredas ej blott för de direkta kostnader, som vore nödiga för ett ändamålsenligt och legitimt utförande av försvaret, utan även för det besvär och arbete, rättegångsbiträdet kunde hava haft utom rätta i och för försvarets beredande, såsom besök hos den häktade, besök och samtal med andra personer, forskningar efter vittnen, konferenser med sakkunniga, anskaffande av sakkunnigas utlåtanden, uppsättande av skrifter m. m. dylikt, vilket arbete i vidlyftigare saker vore långt mera krävande än blotta inställelsen inför rätten. Ett förtydligande av lagen i denna riktning vore därför synnerligen önskvärt.

Det vore också önskvärt, att i lagen gäves föreskrift därom, att åt den förordnade försvararen lämnades underrättelse om den tid, då ett mål, som förklarats vilande, skulle upptagas till vidare behandling. Att brottmål förklarats vilande, vore numera mycket vanligt, särskilt för inhämtande av yttrande av fängelseläkare och av medicinalstyrelsen, och med nu gällande författningar finnes ingen garanti för vare sig att rättegångsbiträdet bleve i förväg underrättat om tiden för målets upptagande eller att den häktade därom bleve underrättad i så god tid, att han, även om övriga förutsättningar därför finnes, kunde underrätta sitt biträde om tiden för rannsakingens återupptagande.

En häktad svarandes behov av biträde upphörde emellertid ingalunda

därmed, att målet blivit avdömt av underdomstolen. Även om det torde vara sällsynt, att man därefter kan åstadkomma väsentliga rättelser i bevismaterialet, så hände det så mycket oftare, att saken även i överrätterna behövde rättskunnig belysning ur den tilltalades synpunkt. Det vore alldeles säkert, att de biträden, som genom fängelsemyndigheternas eller länsstyrelsernas försorg bestås åt häktade vid uppsättande av besvärsskrifter, ytterst sällan ägde erforderlig juridisk sakkunskap och att de knappast någonsin toge någon befattning med bevismaterialets förbättrande. Lagen borde därför utsträckas att gälla även biträde vid överrätterna. Förordnande borde i sådana fall meddelas av vederbörande länsstyrelse och torde även kunna från början meddelas, avseende eventuellt alla tre instanserna. Om ersättning borde vederbörande domstolsinstans jämlikt 15 kap. 12 § rättegångsbalken besluta.

De av styrelsen för Sveriges advokatsamfund sålunda uttalade önskemålen synas mig värda beaktande. De peka på bristfälligheter i lagstiftningen, vilkas avhjälpande synes mig vara av behovet påkallat. Den mest påfallande bristen, som uti ifrågavarande hänseenden vidlåder lagen, är enligt mitt förmenande den av mig ovan anmärkta, eller att lagen icke har avseende å rättegångsbiträde åt häktad i de två högre instanserna.

Enligt 1 § i lagen äger Konungens befallningshavande på därom av den häktade framställd begäran förordna lämplig person att honom biträda vid rätten, d. v. s. vid häradsrätt eller rådhusrätt, såsom av lagens innehåll i övrigt framgår. Under vissa förutsättningar äger i stället rätten förordna biträde åt den häktade.

Ifrågavarande lag kompletteras emellertid av bestämmelserna i 12 § i lagen den 14 juni 1901 om vad iakttagas skall i avseende å införande av lagen om ändring i vissa delar av rättegångsbalken. Enligt sistnämnda § åligger det Konungens befallningshavande eller tillsyningsman vid häkte tillse, att häktad person, som i målet vill anföra besvär eller avgiva annan inlägga till högre rätt eller ock göra ansökan om nåd, därvid ej saknar nödigt biträde.

Sistberörda bestämmelse kan emellertid ej anses på ett tillfredsställande sätt fylla sitt ändamål. Vid förordnande av dylikt biträde åt häktad kan förfaras på två olika sätt. Antingen förordnas den häktades rättegångsbiträde från underrätten att biträda honom jämväl med skrifters uppsättande m. m. vid utförande av talan i högre rätt, eller ock får någon fängvårds- eller landsstatstjänsteman, med eller utan särskilt förordnande, i uppdrag att i angivna hänseende biträda den häktade. Nu är emellertid att märka, att de i 4 § av 1906 års lag förekommande bestämmelserna rörande ersättning av allmänna medel åt häktads rättegångsbiträde hava

avseende allenast å sådant biträde, som jämlikt 1 § i samma lag förordnas att biträda den häktade vid underrätten. Rörande ersättning åt den person, som jämlikt 1901 års promulgationslag får i uppdrag att vid uppsättande av skrifter till högre rätt m. m. biträda den häktade, finnes däremot ej någon som helst bestämmelse. Därav har ansetts följa, att för biträde i sistberörda hänseende ersättning ej kan utdömas. Härpå finnes klart och tydligt prejudikat från högsta instans (Holm, N. J. A. 1911 sid. 47). I ett rättsfall har dock högsta domstolen tillerkänt fängelsepastor, vilken såsom tolk biträtt häktad, finsktalande person med uppsättande av förklaring till Konungen, ersättning av allmänna medel. (N. J. A. 1909 sid. 177).

Då emellertid den, som förordnas biträda häktad vid exempelvis besvärs anförande, icke anses äga rätt till ersättning därför av statsverket — och av den häktade kan biträdet i regel ej utfå gottgörelse, då denne oftast lär vara medellös — torde det i praxis ofta eller oftast bliva någon fängsvårdstjänsteman, som får i uppdrag att biträda den häktade i sådana fall. Naturligt är då, att, enär sålunda förordnade tjänstemän i regel sakna närmare kännedom om målet och ofta dessutom kanske nödig kompetens, uppdraget i regel måste bliva sämre utfört, än om detsamma lämnats åt praktiserande jurist, som biträtt den häktade vid underrätten och på den grund förut är inne i målet samt dessutom besitter erfarenhet i rättegångsväsendet.

Med den obegränsade rätt, som enligt svensk lag förefinnes för parter att i högre instans förete nya bevis, och med hänsyn till det i överrätterna helt och hållet skriftliga rättegångsförfarandet, kan det emellertid för den häktade vara av lika stor vikt att i högre instans erhålla sakkunnig juridisk hjälp i rättegången som vid underrätten.

Enligt min mening måste det betecknas såsom en verklig brist i lagen, att den häktade, på grund därav att ersättning av allmänna medel i sådant fall icke utgår, icke jämväl vid talans utförande i högre rätt kan få biträde av den advokat, vilken uppträtt såsom hans försvarsadvokat inför underrätten. I en del fall kan visserligen denne vara villig att utan särskild ersättning biträda sin klient även i överdomstolarna, men givet är, att ersättningsfrågan i andra fall kan öva inverkan, så att försvarsadvokaten från underrätten vid fullföljd av målet icke är villig att vidare åtaga sig den häktades sak.

Promulgationslagens ifrågavarande bestämmelse synes mig vara byggd på den förutsättningen, att någon tjänsteman skall biträda den häktade allenast med uppsättandet av skriftliga handlingar men icke alls lämna sin medverkan till åstadkommande av eventuellt behövlig ytterligare ut-

redning i saken, förebringande av motbevisning eller dylikt. Denna till synes till grund för nämnda bestämmelse liggande uppfattning anser jag emellertid icke riktig. Stundom kan ett mål genom underrättens utslag komma i delvis nytt läge, exempelvis därigenom att rätten tillämpat annat lagrum än som från svarandesidan under rannsakingen förväntats. Ny utredning i målet kan då med anledning av underrättsutslaget bliva nödvändig att åvägabringa för att med utsikt till framgång kunna överklaga utslaget. I sådana — och även i andra — fall kan den häktade vid talans fullföljd till högre rätt hava kanske större behov av försvarsadvokat än vid underrätten. På ovan anförda skäl anser jag lagbestämmelserna böra ändras i den riktning, att Konungens befallningshavande tillerkännes befogenhet att förordna rättegångsbiträde åt häktad jämväl vid talans utförande eller bevakande i högre rätt samt att även sålunda förordnat rättegångsbiträde tillerkännes rätt till ersättning av allmänna medel.

Beträffande vidare de av advokatsamfundets styrelse i övrigt framförda önskemålen, finner jag det riktigt, att, där den häktade begär förordnande för viss person att biträda honom, den sålunda föreslagne också bör förordnas, om han ej finnes olämplig, samt att stadgande härom inflyter i lagen, även om det icke skulle vara alldeles nödigt, då det nämligen i allmänhet torde vara praxis redan nu.

Viktigare anser jag emellertid vara, att i lagen stadgas, att till rättegångsbiträde för häktad bör i främsta rummet förordnas rättsbildad advokat, där sådan finnes på platsen eller ändock utan alltför stor kostnad är att för ändamålet tillgå. Att utnyttja lagens bestämmelser till att medelst dylika uppdrag förskaffa landsstatstjänstemän biinkomster, varom advokatsamfundets styrelse ordnat, kan jag icke undgå att finna förkastligt. Det synes mig ligga i sakens natur, att det, där icke hinder därför möter, bör vara en praktiserande jurist, åt vilken sådant advokatuppdrag gives. Lagens ändamål kan, på sätt jag ovan antytt, eljest förfelas, då nämnda tjänstemän i regel icke lära hava samma förutsättningar för uppdragets utförande som advokater, inom vilkas vanliga verksamhetsområde dylika uppdrag falla.

Att ersättning för uppdraget, på sätt samfundets styrelse framhållit, bör omfatta både biträdets å saken havda utgifter och arvode för sakens utförande, synes mig uppenbart. Tolkas gällande lag på sina håll i motsatt riktning, är det desto större skäl, att lagen i denna del förtydligas.

Att ålägga vederbörande domstol att, då rannsakingens mål angående häktad förklarats vilande och därefter åter utsättes till behandling inför domstolen, underrätta den häktades rättegångsbiträde om tiden för rannsakingens förnyade företagande, synes mig vara av mindre vikt och icke äga någon större praktisk betydelse. Jag föreställer mig nämligen, att i

de allra flesta dylika fall rättegångsbiträdet på ett eller annat sätt före den utsatta rannsakningsdagen bliver därom underkunnig och att det således endast är i enstaka undantagsfall, som rättegångsbiträde icke därom erhållit underrättelse i behörig tid. Då advokatsamfundets styrelse emellertid påyrkat meddelande av lagföreskrift i ämnet och detta yrkande måste antagas vara grundat på praktisk erfarenhet hos ledamöter av samfundet, vill jag icke undandraga mig att lämna min medverkan till undanröjande av det missförhållande, som sålunda vitsordats föreligga. Emellertid anser jag saken i allt fall icke vara av den vikt, att lagändring för ändamålet behöver ske. Det torde vara tillräckligt att fästa Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på saken med anhållan, att Kungl. Maj:t måtte genom cirkulär anmoda föreståndarna för rikets fångelser och kronohäkten att i dylika fall, efter det besked erhållits om utsatt tid för förnyad rannsaknings företagande, därom ofördröjligen underrätta den häktades rättegångsbiträde. Detta synes mig vara det enklaste sättet att nå det åsyftade målet. I varje fall förefaller det lämpligare att låta detta åliggande vila på fångelsets eller häktets föreståndare än på domstolen. Föreståndaren måste antagas alltid i god tid erhålla vetskap om tiden för en sådan förnyad rannsaking, så att han bliver i tillfälle att i sin ordning underrätta biträdet.

Vice häradshövdingen Axel Carlson har uti en till mig i detta ämne ingiven skrift fäst min uppmärksamhet därå, att försvarsadvokat för häktad bäst behöves under den tid, då polisundersökning rörande det brott, för vilket han häktats, pågår och då möjligheter för anskaffande av motbevisning till hans fredande äro ojämförligt mycket större än efter en tids förlopp.

Jämväl i sistberörda ämne har styrelsen för advokatsamfundet avgivit yttrande.

På detta spørsmål skall jag emellertid icke ingå här av den anledning, att detsamma såsom en detalj ingår i den fråga av större räckvidd, uti vilken 1914 års senare riksdag avlätit skrivelse till Konungen. Jag syftar härvid på riksdagens skrivelse den 11 augusti 1914, varigenom riksdagen anhöll, att Kungl. Maj:t måtte, i ändamål att avhjälpa bristen på tidsenliga och fullständiga bestämmelser rörande förundersökning och häktning i brottmål, låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag till lagstiftning i dessa ämnen. Denna fråga är fortfarande, på sätt annorstädes i denna berättelse omförmäles (avdeln. II nr 12 och avdeln. IV nr 14), på Kungl. Maj:ts prövning beroende.

Slutligen må anmärkas, att den föreslagna ändringen i 1 § av 1906 års lag förutsätter däremot svarande ändring i 12 § av 1901 års promulgationslag.

På grund av vad jag sålunda anført, får jag härmed vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte för sin del antaga följande två lagar, nämligen:

1:o

L a g

om ändrad lydelse av 1, 2 och 4 §§ i lagen den 14 september 1906 angående förordnande av rättegångsbiträde åt häktad.

Häri genom förordnas, att 1, 2 och 4 §§ i lagen den 14 september 1906 angående förordnande av rättegångsbiträde åt häktad skola erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Åskar någon, som hålles häktad såsom misstänkt för brott, vara straffarbete efter lag följa kan, hjälp i rättegången och säger han sig ej själv kunna biträde anskaffa, förordne Konungens befallningshavande lämplig person att honom *i målet* biträda. Kommer den, som till biträde förordnats, ej vid rannsakingen tillstådes, eller framställes först vid rätten begäran om biträde, varde biträde av rätten förordnat, om lämplig person finnes att tillgå. Ej må den omständigheten, att biträde ej kan av rätten anskaffas, utgöra hinder mot rannsakingens företagande. Innan biträde blivit i målet hört, må dock icke, mot den häktades bestridande, slutligt utslag av rätten meddelas.

Konungens befallningshavande äge ock, efter därom av den häktade framställd begäran, förordna biträde åt honom vid talans utförande och bevakande i högre rätt.

2 §.

Begär häktad att såsom rättegångsbiträde få använda viss person, bör denne förordnas, där han ej befinnes olämplig.

Till biträde bör, där sådan finnes att tillgå, företrädesvis förordnas person, vilken allmänligen såsom rättegångsfullmäktig brukas.

Vill häktad ej såsom rättegångsbiträde använda den, som därtill förordnats, äger han ej ånyo förordnande påkalla, där ej rätten finner honom hava giltig anledning att med den förordnade ej åtnöjas.

4 §.

Rättegångsbiträde, varom i denna lag sägs, njute av allmänna medel gottgörelse för sina å saken havda utgifter och skäligt arvode, efter ty

rätten bestämmer. Beslut om sådan ersättning gånge i verkställighet, ändå att det ej vunnit laga kraft. Skriftligt besked om beslutet skall utan avgift genast tillhandahållas biträdet. I slutliga utslaget pröve rätten, huruvida ersättningen skall till statsverket återgåldas, vare sig av allmän åklagare eller av enskild part. Ej må åklagare eller målsägande därtill förpliktas i annat fall, än då åtalet blivit utan skäl anställt, ej heller den tilltalade, där han ej varder till ansvar i målet dömd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918.

2:o

Lag

*om ändrad lydelse av 12 § i lagen den 14 juni 1901 om vad iakttagas skall i avseende å införande av lagen
om ändring i vissa delar av rättegångsbalken.*

Härigenom förordnas, att 12 § i lagen den 14 juni 1901 om vad iakttagas skall i avseende å införande av lagen om ändring i vissa delar av rättegångsbalken skall erhålla följande ändrade lydelse:

I stället — — — — — förordnas:

Konungens befallningshavande eller tillsyningsman vid häkte åligger tillse, att häktad person, som i målet vill anföra besvär eller avgiva annan inlaga till högre rätt eller ock göra ansökan om nåd, därvid ej saknar nödigt biträde. *Om förordnande av sådant biträde, så ock om ersättning till honom gäller vad särskilt är stadgat.*

Ingiver — — — — — delgivandet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918.

*Utskottets
yttrande.*

Justitieombudsmannen har med sin förevarande framställning åsyftat sådana ändringar i gällande bestämmelser angående rättegångsbiträde åt häktad, att häktad, om målet fullföljes i högre instans, må kunna jämväl där komma i åtnjutande av biträde i rättegången af samma art, som han enligt 1906 års lag äger åtnjuta vid underrätt, och att ersättning av allmänna medel må utgå till dylikt biträde även vid målets fullföljd i överrätt; att om den häktade begär förordnande för viss person att honom biträda, den sålunda föreslagne också bör förordnas, om han ej finnes olämplig; att till rättegångsbiträde för häktad bör i främsta rummet förordnas rättsbildad advokat, där sådan finnes på platsen eller ändock utan alltför stor kostnad är att för ändamålet tillgå; samt att den ersättning, som utgår till biträ-

det, kommer att omfatta både biträdets å saken havda utgifter och arvode för sakens utförande.

De av justitieombudsmannen framlagda lagförslagen lämna emellertid rum för åtskilliga anmärkningar.

Till en början är att märka, att 1906 års lag avser allenast sådan häktad, som misstänkes för brott, varå straffarbete efter lag följa kan, samt sådant biträde, som kräves i själva rättegången, varemot stadgandet i 12 § av 1901 års promulgationslag till rättegångsbalken avser varje häktad samt ej blott inlagor till högre rätt utan även ansökan om nåd. Denna åtskillnad synes ej hava blivit vid förslagens utarbetande uppmärksammas. Ett införande i sistnämnda § av där föreslagna tillägg skulle bland annat av denna grund medföra oklarhet om rätta innebörden och räckvidden av paragrafens stadgande.

Den vittgående rätt för häktad att få till rättegångsbiträde förordnad den person, som han begär, vilken upptages i 2 § av förslaget till ändringar i 1906 års lag, läser icke kunna godtagas. Enligt förslaget är ej annan inskränkning gjord i denna rätt, än att den föreslagne ej må förordnas, där han finnes olämplig. En dylik olämplighetsförklaring av domstol eller Konungens befallningshavande måste alltid bliva av synnerligen ömtålig och grannliga art, och ett stadgande sådant som det föreslagna torde knappast kunna meddelas, utan att den som träffas därav lämnas tillfälle att få detsammes befoget draget under högre myndighets prövning. Men frånsatt detta läser det ej kunna skäligen ifrågasättas, att den häktade skall äga att utan hänsyn till kostnaderna för statsverket påkalla viss person till biträde exempelvis från avlägsen ort, ehuru rättsbildat och lämpligt biträde finnes att tillgå på platsen. Grundsatsen måste vara den, att den häktades intresse visserligen skall tillgodoses, men att statsverket ej skall betungas med större kostnader än som äro nödiga.

Det föreslagna nya andra stycket i 2 § torde näppeligen vara ett lyckligt uttryck för vad justitieombudsmannen enligt motiven avsett att därmed uttala, eller att till biträde bör i främsta rummet förordnas rättsbildad advokat, där sådan finnes på platsen eller ändock utan alltför stor kostnad är att för ändamålet tillgå. Likaså synes förhållandet mellan detta stycke och paragrafens första stycke vara oklart därutinnan, att tvevelsmål kunna uppstå, huruvida den häktades uttalade önskan eller bestämmelsen i förevarande stycke skall i händelse av kollision vara avgörande ifråga om personvalet.

Enligt 4 § i 1906 års lag skall rättegångsbiträde, varom i lagen handlas, njuta »skäligen ersättning av allmänna medel efter ty rätten bestämmer». Enligt

justitieombudsmannens förslag skulle detta ändras därhän, att biträdet skulle äga åtnjuta »gottgörelse för sina å saken havda utgifter och skäligt arvode efter ty rätten bestämmer». Härmed åsyftas, att biträdet skulle äga utbekomma ersättning för — såsom styrelsen för Sveriges advokatsamfund i dess av justitieombudsmannen åberopade utlåtande uttrycker sig — »det besvär och arbete rättegångsbiträdet kunde hava haft utom rätta i och för försvarets beredande, såsom besök hos den häktade, besök och samtal med andra personer, forskningar efter vittnen, konferenser med sakkunniga, anskaffande af sakkunnigas utlåtanden, uppsättande av skrifter m. m. dylikt». Avfattningen synes emellertid kunna föranleda det missförstånd, att rätten icke skulle äga ingå i bedömande av, huruvida dylika åtgöranden och därav föranledda kostnader stode i skäligt eller rimligt förhållande till den sak, varom fråga vore, eller kunnat vara av verklig betydelse för målets avgörande. Då lagens nuvarande bestämmelse, att biträdet skall njuta »skälig ersättning» icke läser hinder i vägen för utdömande av ersättning även för skäliga kostnader av nu ifrågavarande art, kan ifrågasättas, huruvida lagändring i denna del må vara erforderlig. Om, såsom justitieombudsmannen anför, gällande lag på sina håll tolkas i motsatt riktning, synes den naturliga utvägen vara, att genom fullföljd av talan mot dylikt beslut få lagens riktiga tolkning fastslagen.

Då utskottet icke är i tillfälle att underkasta de framlagda förslagen sådan omarbetning, som med hänsyn till ovan framställda anmärkningar är nödig, finner sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till justitieombudsmannens framställning.

Emellertid finner utskottet lika med justitieombudsmannen önskvärt, att gällande bestämmelser om rättegångsbiträde åt häktad undergå sådan ändring, att den häktade må kunna erhålla nödigt biträde i rättegången vid överrätt lika väl som vid underdomstol, att vid förordnande av rättegångsbiträde tillbörlig och skälig hänsyn tages till den häktades förslag i avseende på personvalet samt att till rättegångsbiträde förordnas rättsbildad advokat, där hinder därför icke möter och statsverket icke därigenom oskäligen betungas; och anser utskottet, att skrivelse härom bör till Kungl. Maj:t avlätas.

Med anledning härav hemställer utskottet,

- 1:o) att justitieombudsmannens förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas;
- 2:o) att riksdagen, i anledning av justitieombudsmannens framställning, må i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета förslag

till ändring i gällande lagstiftning angående rättegångsbiträde åt häktad i syfte att ovan av utskottet angivna önskemål varda så långt ske kan tillgodosedda.

Stockholm den 12 februari 1917.

På lagutskottets vägnar:

ALBERT PETERSSON.
